

Driemaandelijkse beslissing van de Nationale Bank van België inzake het contracyclische bufferpercentage voor 2024K3: 1,0 %

Krachtens artikel 5, § 2 van Bijlage IV van de Bankwet heeft de Nationale Bank van België besloten het contracyclische bufferpercentage voor blootstellingen in België te behouden op 1,0 %.

Rechtvaardiging

1. De contracyclische kapitaalbuffer is een macroprudentieel instrument dat beoogt cyclische systeemrisico's te beperken en procycliciteit in de kredietverlening tegen te gaan. Deze buffer heeft als doel de duurzame verstrekking van krediet gedurende de cyclus te ondersteunen door de veerkracht van de banken te versterken. Kapitaalbuffers worden met name opgelegd bij een toename van de cyclische systeemrisico's (bv. bij buitensporige kredietgroei), om deze aanvullende vereisten te kunnen versoepelen wanneer de cyclus omkeert en de risico's beginnen te dalen. Als risico's zich manifesteren – zoals in een situatie van financiële stress – kan worden besloten de buffer ineens vrij te geven om extra ademruimte te geven aan de banken en hen aldus in staat te stellen beter verliezen op te vangen en hun kredietverlening op peil te houden wanneer de economische en financiële omgeving kwetsbaar is. Het contracyclische bufferpercentage, uitgedrukt als percentage van de risicogewogen activa van de banken, ligt doorgaans tussen 0 en 2,5 %, maar kan verhoogd worden wanneer het onderliggende risico dat vereist. Er dient te worden opgemerkt dat de contracyclische kapitaalbuffer slechts één van de macroprudentiële instrumenten is die de Nationale Bank van België ter beschikking heeft voor de uitvoering van haar taak op het vlak van de stabiliteit van het financieel stelsel.
2. Krachtens artikel 5 van Bijlage IV van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen, stelt de Nationale Bank van België elk kwartaal het contracyclische bufferpercentage vast dat van toepassing is op kredietrisicoblootstellingen op tegenpartijen die op het Belgisch grondgebied zijn gevestigd. Dit gebeurt op basis van een of meer referentie-indicatoren die de kredietcyclus en de risico's ten gevolge van buitensporige kredietgroei in België weerspiegelen, en die de specifieke kenmerken van de nationale economie in aanmerking nemen. Deze indicatoren zijn gebaseerd op de afwijking van de krediet/bbp-ratio ten opzichte van de langetermijntendens (de krediet/bbp-gap), rekening houdend met de veranderingen in de kredietvolumes die op Belgisch grondgebied worden toegekend en met het verloop van het Belgische bbp, de aanbevelingen van het ESRB, en alle andere variabelen die de Nationale Bank van België relevant acht voor de beoordeling van het cyclisch systeemrisico.
3. De Nationale Bank van België stelt het contracyclische bufferpercentage vast krachtens haar beleidsstrategie inzake de contracyclische kapitaalbuffer¹. In overeenstemming met het Bazel III-raamwerk en de ESRB-Aanbeveling van 18 juni 2014 inzake ESRB-richtsnoeren voor het vaststellen van contracyclische bufferpercentages, is de driemaandelijkse beslissing met betrekking tot het contracyclische bufferpercentage deels gebaseerd op een 'bufferreferentie' die is afgeleid uit de krediet/bbp-gap². Gelet op de specifieke kenmerken van het binnenlands financieel stelsel en de statistische eigenschappen van de kredietreeksen die worden opgevolgd, stelt de Nationale Bank van België de krediet/bbp-variabele vast op basis van door ingezeten banken verstrekte leningen. Bij de driemaandelijkse beslissing inzake het contracyclische bufferpercentage wordt ook rekening gehouden met aanvullende macrofinanciële indicatoren, waaronder bredere kredietmaatstaven.
4. Op 31 augustus 2023, publiceerde de Nationale Bank van België haar beslissing van 7 juli 2023 om het percentage van de contracyclische kapitaalbuffer voor blootstellingen in België vast te stellen op 0,5 % vanaf 1 april 2024, d.w.z. 6 maanden na de datum waarop de verhoging van het percentage wordt aangekondigd, en op 1,0 % vanaf 1 oktober 2024, d.w.z. 12 maanden na de datum waarop de verhoging van het percentage wordt aangekondigd. De Bank was van oordeel dat het onzekere economische klimaat waarmee de financiële sector wordt geconfronteerd na de plotse

¹ 'Vaststelling van het contracyclische bufferpercentage in België: een beleidsstrategie'.

² De bufferreferentie is het resultaat van de omzetting van de krediet/bbp-gap in een benchmarkbufferpercentage, zoals vastgelegd in de ESRB-Aanbeveling van 18 juni 2014 inzake ESRB-richtsnoeren voor het vaststellen van contracyclische bufferpercentages. Het benchmarkbufferpercentage bedraagt 0 % voor een krediet/bbp-gap tot en met 2 procentpunt. Als de krediet/bbp-gap groter is dan 2 procentpunt, stijgt het benchmarkbufferpercentage lineair, tot maximaal 2,5 % voor een krediet/bbp-gap van 10 procentpunt en groter.

en snelle rentestijging een uitzonderlijke omstandigheid vormt die rechtvaardigt dat het contracyclische bufferpercentage wordt vastgesteld op 0,5 % vanaf 1 april 2024, d.w.z. minder dan twaalf maanden na de datum waarop de verhoging van het percentage wordt aangekondigd.

5. In 2022 en in de eerste helft van 2023, te midden van grote onzekerheid veroorzaakt door een potentiële energiecrisis, de omslag in de krediet- en vastgoedcycli en turbulentie in de Amerikaanse en Zwitserse banksector, besloot de Nationale Bank van België om de contracyclische kapitaalbuffer op 0% te handhaven om ervoor te zorgen dat de Belgische banken hun ruime vrije kapitaalmiddelen volledig flexibel konden gebruiken om hun voorzieningen voor kredietverliezen proactief te verhogen en de reële economie te ondersteunen.
6. Midden 2023 had de Nationale Bank van België meegedeeld dat ze zou overwegen om de contracyclische kapitaalbuffer opnieuw te activeren. Omdat er minder onzekerheid heerst over de impact van de rentestijging op de economie en aangezien de neergang in de krediet- en vastgoedcycli tot dusver ordelijk verloopt, bevestigde de Nationale Bank van België dat voornemen met een formele beslissing op 7 juli 2023. Aangezien de doorwerking van krappere financiële voorwaarden naar de reële economie een geleidelijk en nog altijd lopend proces is, meent de Nationale Bank van België nog altijd dat de banken potentieel blijven blootstaan aan onverwachte verliezen, terwijl hun voorzieningen voor verwachte kredietverliezen weer zijn gedaald tot het niveau van voor de pandemie. Het opnieuw activeren van de contracyclische kapitaalbuffer vergroot de weerbaarheid van de banken tegen mogelijk hoger dan verwachte verliezen.
7. De contracyclische kapitaalbuffer wordt elk kwartaal herzien, overeenkomstig de Europese regelgeving en de macroprudentiële bevoegdheden van de Nationale Bank van België krachtens de bankwet van 2014.
8. Op 11 juni 2024, heeft de Nationale Bank van België beslist om haar beleid onveranderd te laten en voert daarmee de beslissingen van juli 2023 verder uit.

Tabel 1: Sleutelindicatoren¹

Variabele	Eenheid	Laatste periode	Waarde
Kredietcyclus van de niet-financiële private sector (door ingezeten banken verstrekte leningen)			
<u>Alternatieve krediet/bbp-gap</u>	% bbp	2024 K1	-5.6
<u>Huishoudens</u>	% bbp	2024 K1	-5.3
<u>Niet-financiële vennootschappen</u>	% bbp	2024 K1	-0.4
<u>Bufferreferentie gerelateerd aan alternatieve krediet-gap²</u>	% RWA	2024 K1	0.0
<u>Gestandaardiseerde krediet/bbp-gap</u>	% bbp	2023 K4	-32.4
<u>Bufferreferentie gerelateerd aan gestandaardiseerde krediet-gap²</u>	% RWA	2023 K4	0.0
<u>Groei van de bankleningen</u>	j-o-j %	2024 M03	2.2
<u>Huishoudens</u>	3	2024 M03	1.5
<u>Niet-financiële vennootschappen</u>	j-o-j %	2024 M01	3.4
<u>p.m. Verhouding krediet/bbp³</u>	% bbp	2024 K1	79.3
Weerstandsvermogen van de niet-financiële private sector			
<u>Verhouding schuld/bbp</u>	% bbp	2023 K4	115.9
<u>Huishoudens</u>	% bbp	2023 K4	58.6
<u>Niet-financiële vennootschappen</u>	% bbp	2023 K4	57.3
<u>Netto financiële activa</u>	% bbp	2023 K4	140.5
Financiële en activamarkten			
<u>Aandelenkoersen, nominaal (Euro Stoxx 50)</u>	j-o-j %	2024 M04	14.5
<u>Koers-winstverhouding (Euro Stoxx 50)⁴</u>	–	2024 M04	15.3
<u>Huizenprijzen, nominaal</u>	j-o-j %	2023 K4	2.2
<u>Huizenprijzen, reëel</u>	j-o-j %	2023 K4	0.5
<u>Rendement op tienjaars overheidsobligaties</u>	%punt/j	2024 M04	3.0
<u>Bancaire debetrente op hypothecaire leningen aan huishoudens</u>	%punt/j	2024 M03	3.2
<u>Bancaire debetrente op leningen aan niet-financiële vennootschappen</u>	%punt/j	2024 M03	3.9
Weerstandsvermogen van de banksector			
<u>Tier 1-kernkapitaalratio</u>	%	2024 K1	16.0
<u>Verhouding eigen vermogen/totale activa</u>	%	2024 K1	7.0
<u>Verhouding krediet/deposito's</u>	%	2024 K1	97.3
Externe onevenwichtigheden			
<u>Lopende rekening</u>	% bbp	2023 K4	-1.0
<u>Netto internationale investeringspositie</u>	% bbp	2023 K4	65.2
Activakwaliteit			
<u>Aandeel probleemleningen</u>			
<u>Belgische niet financiële ondernemingen</u>	% totale leningen	2024 K1	3.39
<u>Belgische gezinnen</u>	% totale leningen	2024 K1	1.22
<u>Aandeel leningen met herstructureringsmaatregelen</u>			
<u>Belgische niet financiële ondernemingen</u>	% totale leningen	2024 K1	2.05
<u>Belgische gezinnen</u>	% totale leningen	2024 K1	1.12
<u>Kredietverliesratio⁵</u>			

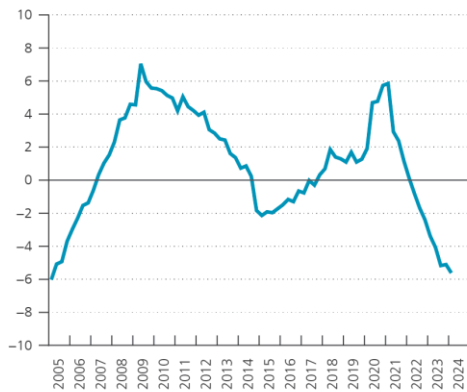
<u>Op geconsolideerde basis, inclusief de interbancaire leningen</u>	b.p.	2023	6.8
<u>Op niet-geconsolideerde basis, ongerekend interbancaire leningen</u>	b.p.	2023	7.9

Bronnen: Thomson Reuters, Refinitiv, NBB.

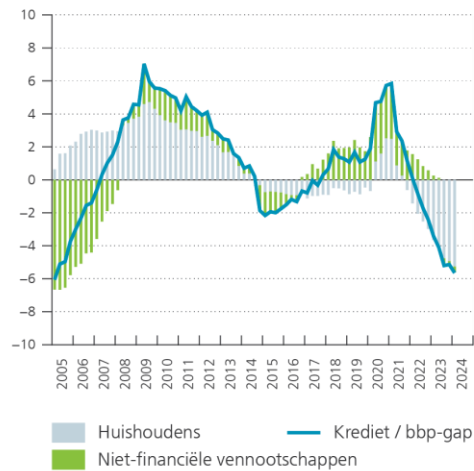
- ¹ Maandgemiddelden voor daggegevens. De gegevens worden weergegeven voor het kwartaaleinde (maart, juni, september, december) of voor de laatst beschikbare maand.
- ² Bufferreferenties worden uitgedrukt in percentage van risicogewogen activa (RWA).
- ³ Uitstaande bedragen van de kredietverlening door ingezeten monetaire financiële instellingen aan huishoudens en niet-financiële vennootschappen, met inbegrip van geëffectiseerde leningen, in procenten bbp.
- ⁴ De koers-winstverhouding (K/W) is de voortschrijdende koers-winstverhouding (12 maanden).
- ⁵ De kredietverliesratio is de verhouding tussen de nieuwe voorzieningen (netto bedragen) voor kredietverliezen en het totale volume aan leningen (één basispunt is gelijk aan één honderdste van één procentpunt).

STATISTISCHE BIJLAGE

Krediet / bbp-gap
(kwartaalgegevens, in % bbp)

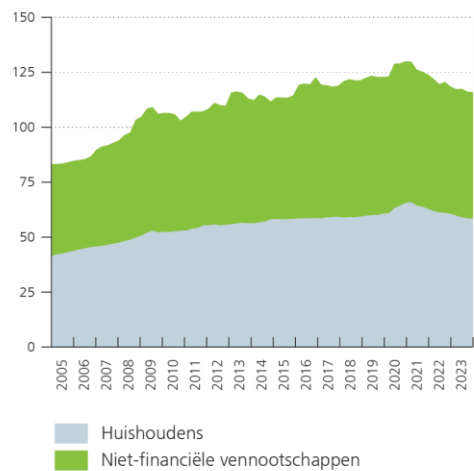
Krediet / bbp-gap: opsplitsing naar sector
(kwartaalgegevens, bijdragen in % bbp)

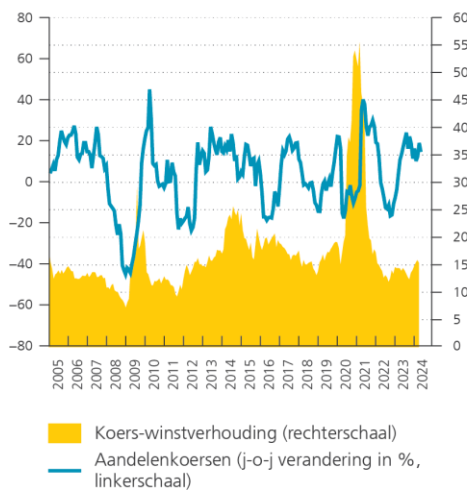
Groei van de bankleningen
(maandgegevens, j-o-j verandering in %)

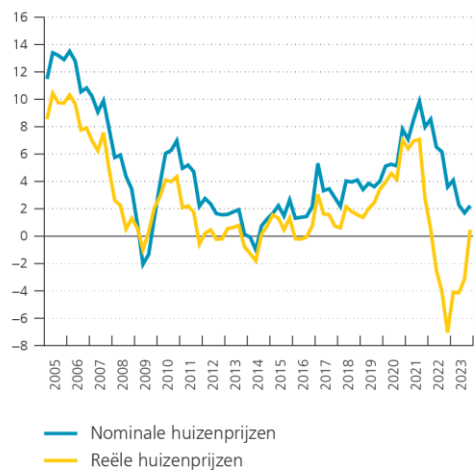
Schulden van de niet-financiële sector
(kwartaalgegevens, in % bbp)

Aandelenkoersen
(maandgegevens, Euro Stoxx 50 index)

Huizenprijzen
(kwartaalgegevens, j-o-j verandering in %)

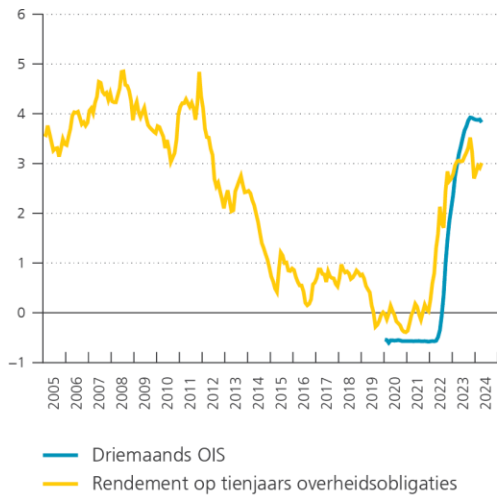

Bronnen: Thomson Reuters, Refinitiv, NBB.

STATISTISCHE BIJLAGE (cont.)

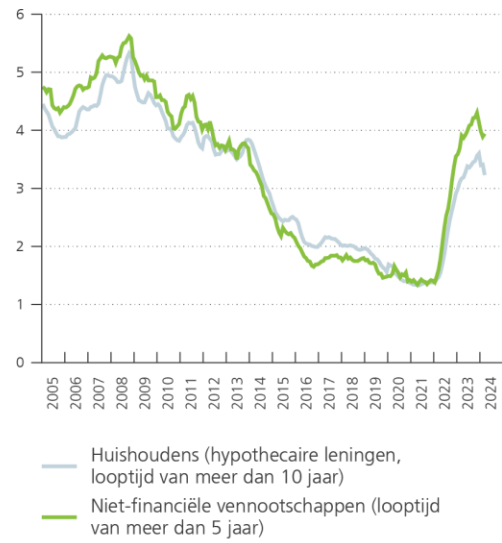
Korte en lange rente

(maandgegevens, in procentpunten per jaar)

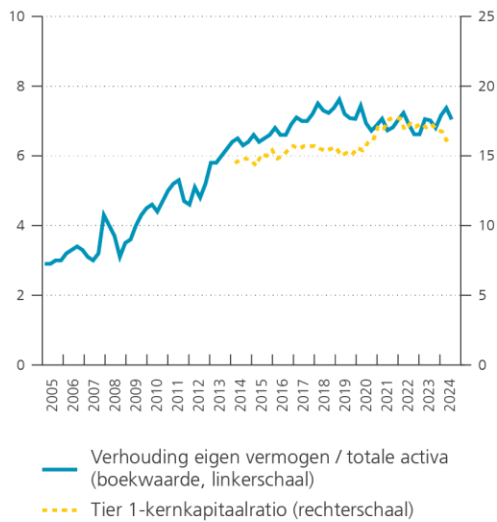
Bancaire debetrentetarieven

(maandgegevens, in procentpunten per jaar)

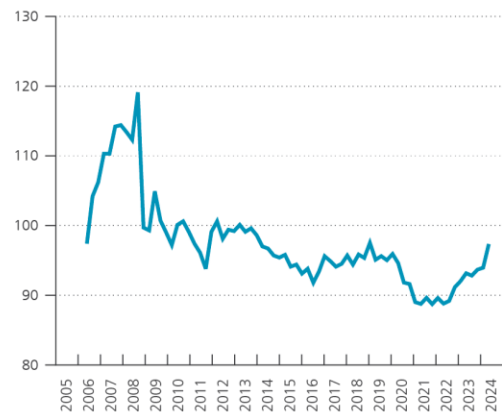
Solvabiliteit van de banken

(kwartaalgegevens, in %)

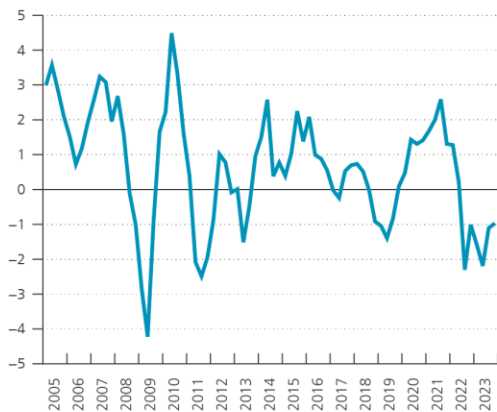
Verhouding krediet / deposito's

(kwartaalgegevens, in %)

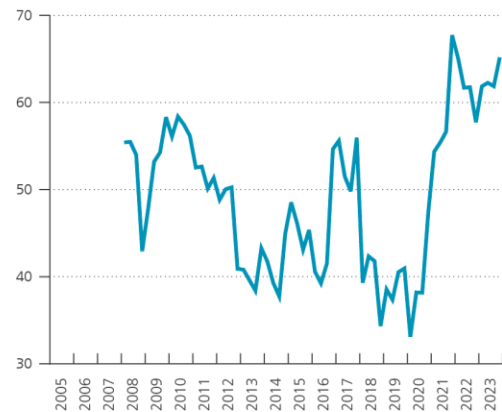
Lopende rekening

(kwartaalgegevens, in % bbp)

Netto internationale investeringspositie

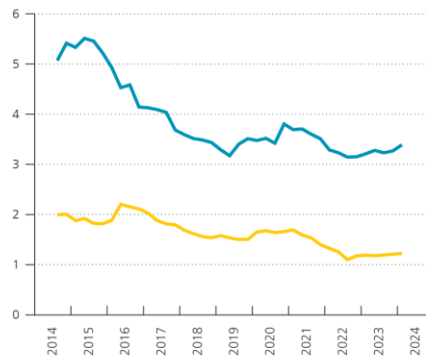
(kwartaalgegevens, in % bbp)

STATISTISCHE BIJLAGE (cont.)

Problemleningen

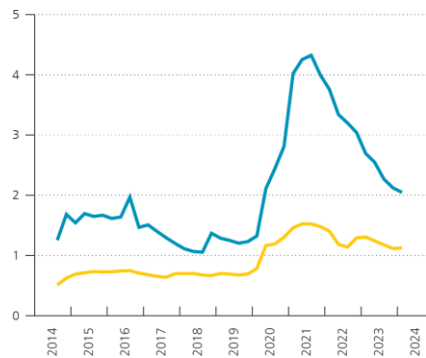
(eindeperiodegegevens op geconsolideerde basis, in % van de totale leningen)

— Belgische niet-financiële ondernemingen
— Belgische gezinnen

Aandeel leningen met herstructureringsmaatregelen

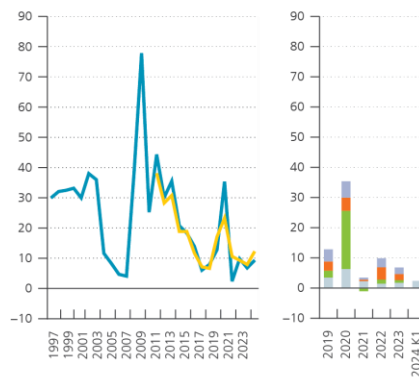
(eindeperiodegegevens op geconsolideerde basis, in % van de totale leningen)

— Belgische niet-financiële ondernemingen
— Belgische gezinnen

Kredietverliesratio

(in basispunten)

Op een jaarlijkse basis

Uitsplitsing naar kwartaal

— Kredietverliesratio (op geconsolideerde basis, inclusief de interbancaire leningen)
— Kredietverliesratio (op niet-geconsolideerde basis, ongerekend interbancaire leningen)

■ K1
■ K2
■ K3
■ K4